

วิชา THG4113

วิชาวรรณกรรม
แบบเรียนภาษาไทย

หัวข้อ **แบบเรียนภาษาไทยยุคเปลี่ยนแปลง**
(แบบเรียนชุดบันไดก้าวหน้า)

แบบเรียนชุดบันไดก้าวหน้า

นายกี้ กิริติวิทโยสาร ผู้เรียบเรียง
(อดีตอธิบดีกรมวิชาการ)

(อัฐยศฐาภานุบงทงณบบง)

เรียบเรียงขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการเรียนแบบใหม่ คือ แบบเรียน**แบบเบสิค** หมายถึง แบบเรียนที่ใช้สอนภาษา โดยสอนอ่านเป็นคำ ๆ และนำคำมาเข้าประโยค โดยใช้คำซ้ำ ๆ ประโยคซ้ำ ๆ และเริ่มจากประโยคสั้น ๆ ก่อน แล้วจึงเป็นประโยคที่ยาวขึ้น ๆ โดยจะไม่กล่าวถึงกฎเกณฑ์ทางภาษา **แต่**ใช้วิธีนำคำที่กำหนดให้ผู้เรียน ต้องรู้มาแต่งประโยคผูกเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ให้น่าสนใจ

แบบเรียนชุดบันไดก้าวหน้า แบ่งเป็น 4 เล่ม

1

ไปโรงเรียน

2

เที่ยวรถไฟ (ต้นทาง)

3

เที่ยวรถไฟ (ปลายทาง)

4

ที่ไร้ลุง

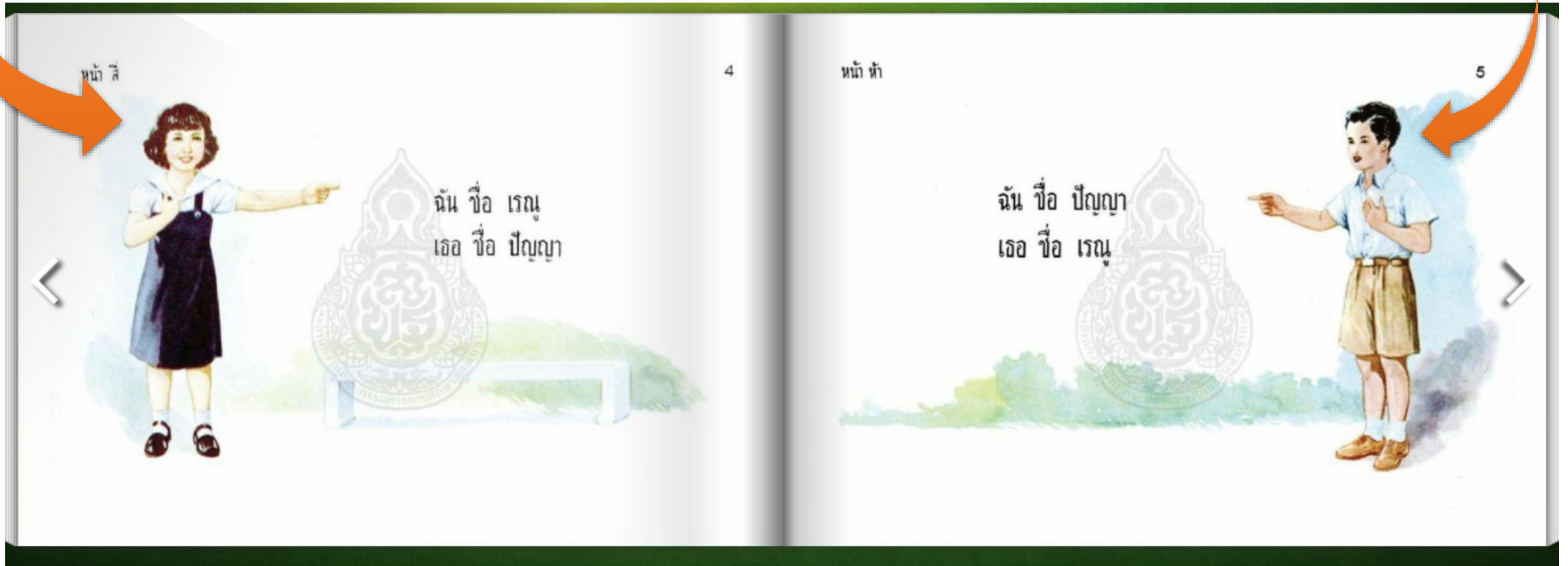
ในเรื่องมีตัวละครเด่นชื่อ เรณู-ปัญญา

แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ธรรมชาติ และสังคมแวดล้อมตัวเด็ก
(หน้าปกของแบบเรียนระบุว่า “อ่านภาษาไทย – ธรรมชาติศึกษา – สังคมศึกษา”)

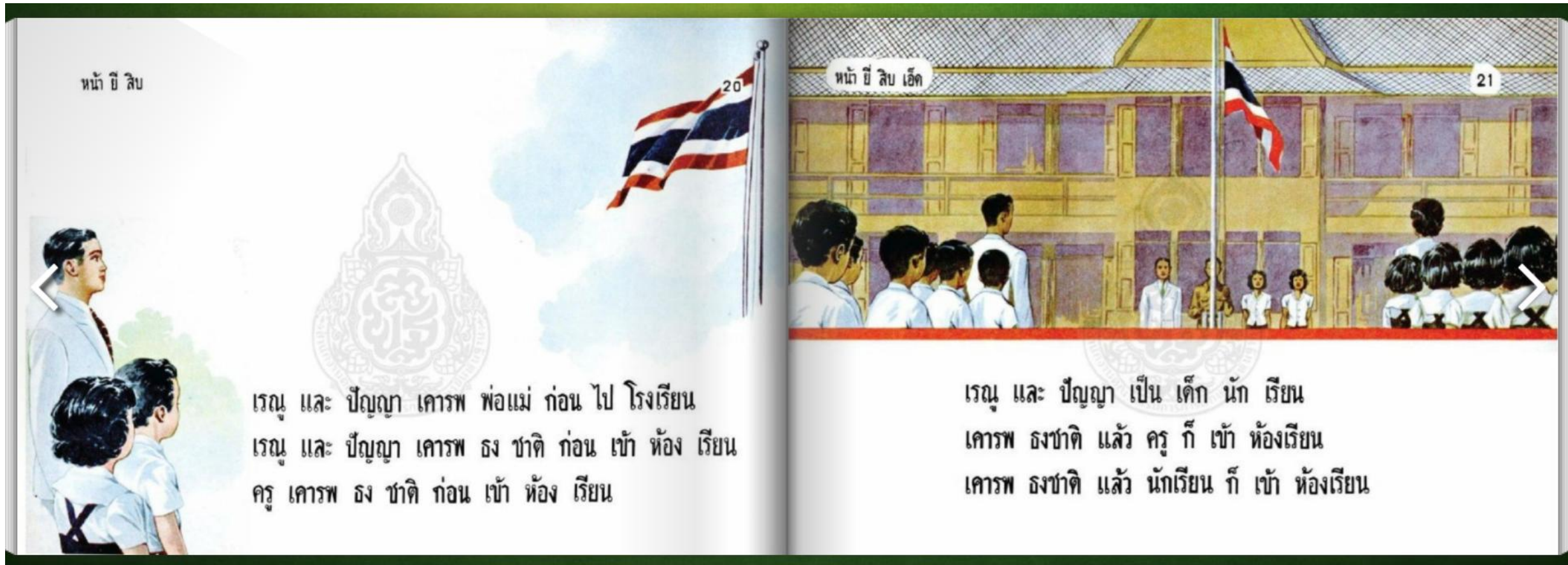

แบบเรียนเล่ม 1 ตอนเริ่มอ่าน “ไปโรงเรียน” จะเริ่มด้วยการ
แนะนำตัวละครเป็นประโยคสั้น ๆ ใช้คำซ้ำ ๆ พร้อมมีภาพประกอบ

ในเรื่องยังแสดงถึงสังคมใกล้ตัวเด็ก เช่น สังคมโรงเรียน โดยใช้ประโยคยาวขึ้น ๑

เมื่อเรียนเล่มต่อ ๆ ไป ประโยคจะยาวขึ้น และมีเนื้อหายาวขึ้น เช่น ตอนเที่ยวรถไฟ และ ที่ไร่ลุง

หน้า แด

8

วันนั้นเอง พ่อบอกเด็กๆ ให้ไปค้าง ที่บ้านลุง วันนั้นเอง
เด็กดีใจเหลือเกิน จะได้ไปค้าง ที่บ้านลุง เขาไม่เคยจากบ้าน
และ ไม่เคย ห่างพ่อ ห่างแม่ คราวนี้ เป็น คราวแรก ต้องจากบ้าน
คราวนี้ เป็น คราวแรก ต้องห่าง พ่อแม่ ไปค้างที่อื่น
“ที่อื่น จะสนุก กว่า จะสบาย กว่า ที่บ้านไหม?” เขาถามตัวเอง

หน้า แก

9

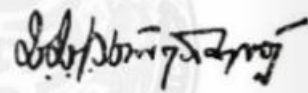
เขาถามตัวเอง หลายหน
เขาก็ตอบตัวเอง หลายหน
เขาตอบว่า บ้านลุง คงสนุก บ้านลุง คงสบาย
บ้านอื่น คงสนุก บ้านอื่น คงสบาย เหมือน ๆ กัน
เขาเห็นเด็กๆ เพื่อนบ้าน สนุกสบาย
จำลอง เพื่อนรัก เพื่อนชอบ ของเขา ก็สนุกสบาย

ตอน ที่ไร่ลุง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้แบบเรียนในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้คัดเลือกหนังสือ “ที่ไร่ลุง” ตอน ๑ ซึ่ง
นายถิ์ กรติ วิทโยธาร เรียบเรียง เป็นหนังสือเรียนภาษาไทย
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว
อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้เป็นหนังสือเรียนในโรงเรียนได้.

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๐๐

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เรณูขับเกวียน

“ฮือ! ฮือ!” เกวียน ค่อยๆ แล่นออกจาก สถานี
เสียงประหลาด จักจี้หู ก็เกิดขึ้น “อืด อืด แอ็ด”
แสงทอง ทำเสียง “ฮือ! ฮือ!” เกวียน ทำเสียง
“อืด อืด แอ็ด” “อืด อืด แอ็ด”

เรณู หัวเราะ “คิก คิก” ปัญญา ก็หัวเราะ
“คิก คิก” ขึ้นพร้อมกัน เรณู รู้สึก ขบขัน กับ เสียง
“ฮือ! ฮือ!” ส่วนปัญญา จักจี้หู กับ เสียง ประหลาด
“อืด อืด แอ็ด”

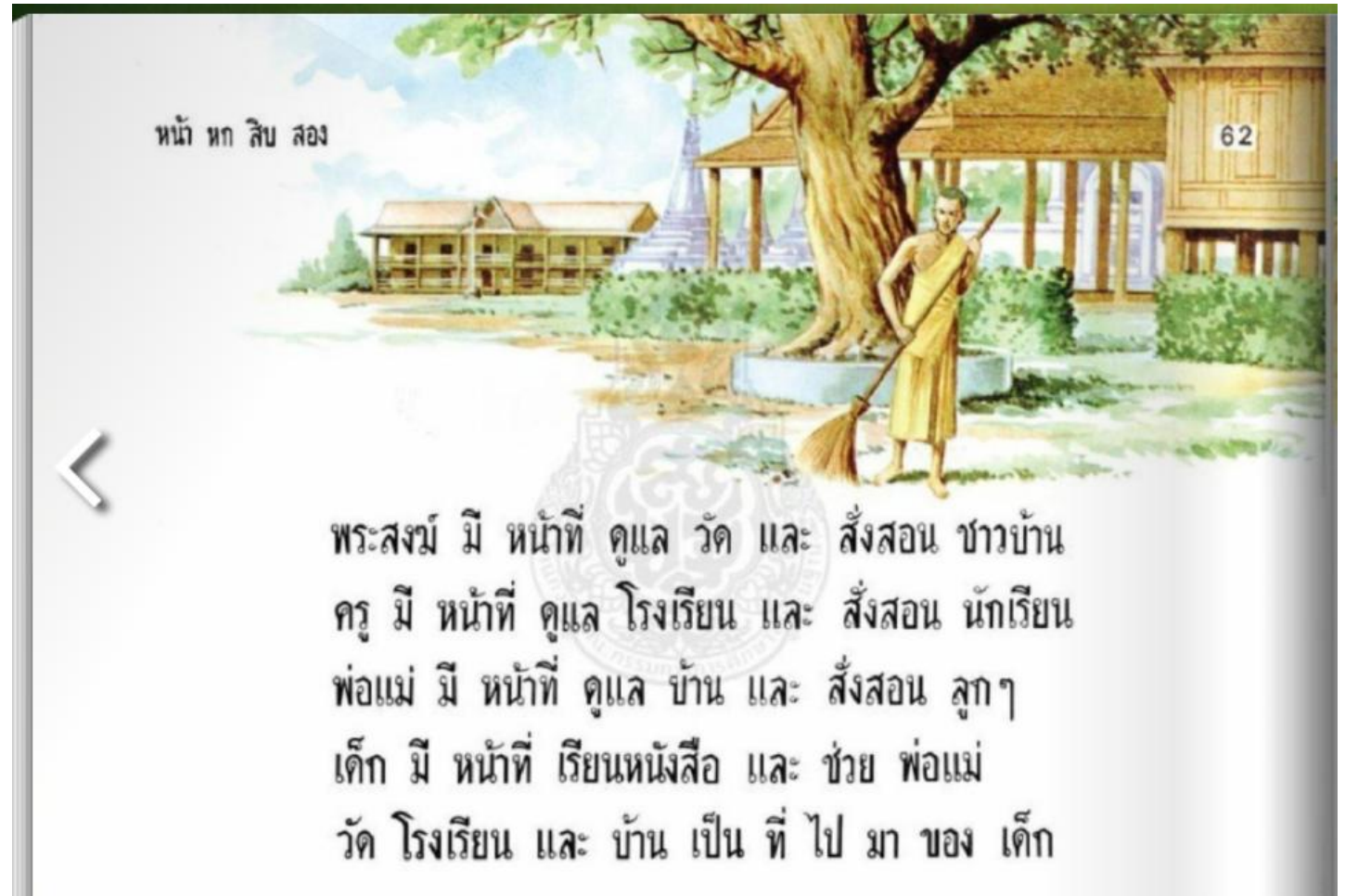
เสียง “อืด อืด แอ็ด” เป็น เสียง แหลม
จักจี้หู เด็กๆ มาก ปัญญา คิด ไม่ ออก ว่า เสียง นั้น
เกิด จาก อะไร ที่ ล้อ ของ เกวียน

แบบเรียนนี้มีภาพที่เป็นสีทุกหน้า
มีเนื้อหาที่ใกล้ตัวเด็ก

มีการสอดแทรกคุณธรรมที่นำไปใช้สอนเด็กวัยนี้ได้เหมาะสม

ตัวอย่างตอน “ไปโรงเรียน”
สอนให้รู้จักหน้าที่

หน้า หกสิบสอง

62

พระสงฆ์ มี หน้าที่ ดูแล วัด และ สั่งสอน ชาวบ้าน
ครู มี หน้าที่ ดูแล โรงเรียน และ สั่งสอน นักเรียน
พ่อแม่ มี หน้าที่ ดูแล บ้าน และ สั่งสอน ลูกๆ
เด็ก มี หน้าที่ เรียนหนังสือ และ ช่วย พ่อแม่
วัด โรงเรียน และ บ้าน เป็น ที่ ไป มา ของ เด็ก

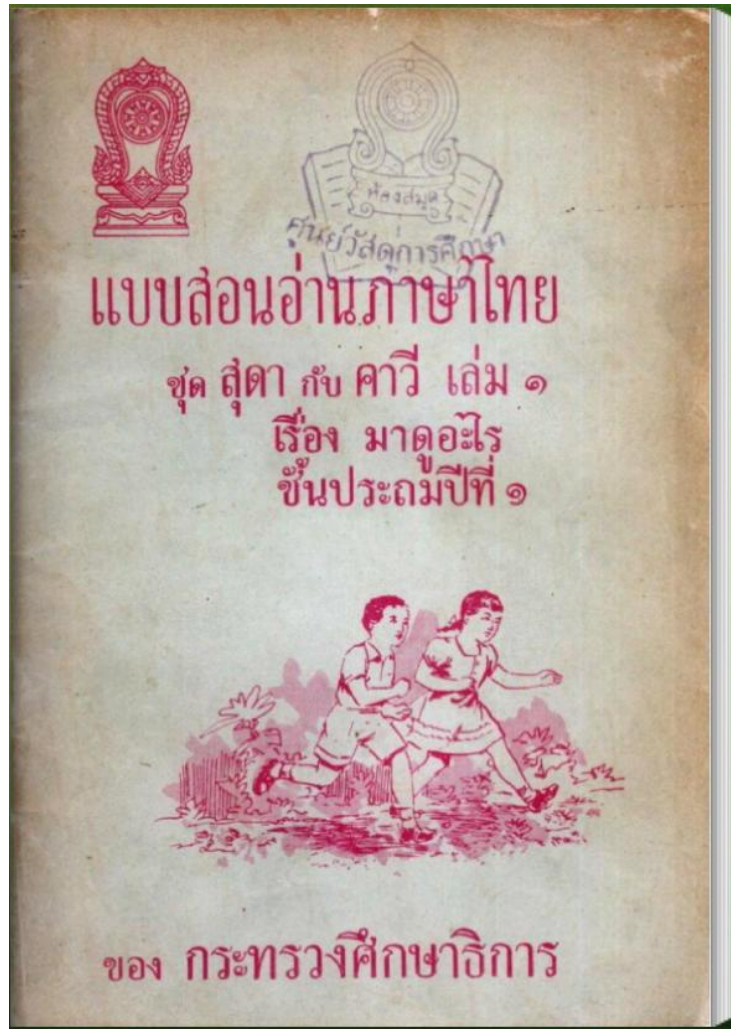
สัตว์ต่างๆ มีความรู้สึกนึกคิด และมีความ
เข้าใจ ถ้าเราเมตตา กรุณามัน สังเกตกิริยาอาการ
ของมัน เราอาจประสานมิตรกับมันได้ ธรรมเนียม
เคยเลี้ยงนกพิราบ นกเหล่านี้นั้น ต่อๆมา เชื่องมาก
ธรรมเนียม แบนมือถือข้าวเปลือก ให้นกเห็น นก
เหล่านี้นั้น จะบินมาเกาะ จิกกินสบายใจ

ตอน “ที่ไร่ลุง”
สอนให้เด็กมีเมตตากรุณา

นอกจากแบบเรียนชุดบันไดก้าวหน้าแล้ว ยังมีแบบเรียนลักษณะเดียวกันอีก เช่น
แบบสอนอ่านมาตรฐาน ของนายยง อิงคเวทย์

แบบสอนอ่านชุดสุตา-คาวี ของนายอภัย จันทวิมล (ดัดแปลงจากหนังสือชุด “Janet and John”)

เอกสารอ้างอิง

- กี กิรติวิทโยสาร. (2564). แบบเรียนชุดบันไดก้าวหน้า 4 เล่ม. สืบค้นจาก <http://www.horhook.com/>
- รังรอง เจียมวิจักขณ์. (2561). แบบเรียนภาษาไทย: พัฒนาการจากอดีตสู่ปัจจุบัน. ปทุมธานี: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสริมแสง พันธุมสุต. (2530). พัฒนาการของแบบเรียนหลักภาษาไทย: วิเคราะห์เฉพาะแบบเรียนหลักภาษาชั้นต้น. สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภัย จันทวิมล. (2564). แบบสอนอ่านชุดสุดา-ควี. สืบค้นจาก <http://www.horhook.com/>